Jese dygeer zilee garza baina.

1932 onii
Janvaari
30 edər

№ 25 (578)

edər byri garna.

Byke byriin proliitaarnuud negedegtyn! Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin YNEN

BK (b) namiin B-M mozliin komiteed ba B-M. rispyybl. təbiin gyicedkeke komiteed bolon [illegible] B-M. zeblel gurbanii emenees nilteleqdene

Dugaar nezcediin yn- 5 mengə.

Zakika yne:
sara byriin 1 təkərig
Gadaada ulasta bol
1 tək. 50 mənge

AADRIS: Верхнеудинск, Центросоюзная 26.

Mənee edəriin dugaarta

I .niuurta. B. M. Rrspyyʙligiin kamtiin azal ʙaiguulgiin too.

Maarks Lceninii tioori Şankaigi ezelkiin ʙeledkel jaʙuulaglaza baina geze teleegraamuud II-niuurta. Nək. Moolotoviin iledkeliin ergəlzəlel. Erkim maşiiniin turzalgiigi kalan aʙka g. m.

Jireke kaʙariin yjede kamtiin azalʙaiguulgiin gol loozon ʙolʙol kolkoosuudiigi azakuin ʙa emkidkeliin talaar ʙekizyylke (IV dygeer pleenym)

Buriaad mongol rispyybligiin kamtiin azalbaiguulgiigi toogoor ilerkeilbel

Ene onii janvaariiin 15 nii medeegeer manai Buriaad mongol rispyyblig dotor byke ygiitei ba dunda çadaltai azaltanii 71% kamtiin azalda oroson baina. 204 komuuna, 1171 arteel, 391 toozo, 19 yiledberiiin kolkoos—kamta 1785 kolkoosuudta 73571 ərkəte ail kamtarsan azai. Edenees **ərketiin toogoor** keden kubini komuuna, kedeni arteel ba bişe janziin kolkoosuud bainab .gebel:

a) komuunuud 21,1%
b) arteeluud 61,3%
c) toozuud 15,4%
ç) yiledberiiin kolkoosuud . 1,1%

Ene josoor bolbol, odoo yjede kamtiin azaliin gol tələb arteel (kamzaan) baika josotoi gesen nam ba zasagiin gazariin zaabari manai byke rispyyblig deere jerənkiidəə zəb jabuulagdaza baisan geze ilerne.

Çanariin talaar abça yzebel, manai kolkoosuudta azaliin byridkel ton muu gebel zokino. Byke kamtiin azaltanii 81,8% azaliin debter olgoson ba azal kiiseniigi alduu ygii temdeglesen byridkesen jabadal araikan 60,8% bolko baina. Enyyn deerees odoo olzo urgacaa zəbəər kubaaka keregte ton jike saad təbəg uçarka ba byridkel muutai baisan kolkoosuudta niudarganii „tegşedkel“ yzegdeke bolood enyyn deerees ulamzalan azal kədmeriiin todorkoi noormo barimtalka, kelceete azal jabuulka, azaliin byteemziigi saizaruulka zergiin, kolkoosuudiigi emkidkel ba aza akuin talaar bekizyylke jabadaliin çukala nəkecəl bolko zyilyydiigi balaruulka baina.

Uçar iime deerees mənəə yjede kolkoosuud bolbol nentyryyn azaliin too byridkeliigi tuiliin jike çukalaçalza, osoldol tasaldaluudiigi darui usadkaka ba **„too byridkel ygii bol emkitei azal bolko kolkoos çigi ygii“** geze n. jakovliviin kelseniigi gşen zuura çigi martal ygii too byridkeliin keregiigi josoçolon kətəlkə bolon tyynees ulamzalan azaliin todorkoi prograama, noormo baiguulka, kelceete azal jabuulka, azal kədməriiin byteemziigi ərgəkə, zebseg keregseldee ezegyi kandaka jabadaliigi usadkaka, kycee zəbəər emkidkeke, kədəə azaliin teeknigiigi şudalka zergiin jabadaluudiigi bodoto kereg deere bejelyylen, kolkoosuudiigi bekizyylke, kədməriiin çanariigi saizaruulka jabadaliigi ilangajaa çukalaçalza, bolşoviig josoor, daiçalkii kurdabçalalaar uragşaa dabkika keregtei bolzoi.

Kamtiin azal baiguulga manai rispyyblig dotorki aimaguudta ali zerge baisaniigi ba jamar tələbiin kolkoosuud, jamar aimaguudta kerzerge zəbəər jabuulagdaza baisaniigi baicaan yzeze medeke ba dutuu dundiigi zasaka zalaruulkiin tulada, aimag bykenii kamtiin azal baiguulgiigi toogoor ilerkeilen yzyylbəl iime baina.

Alairiin aimag, dotor 73,2% kamtiin azalda oroson, 8 komuuna, 151 arteel, 19 toozo kamta 178 kolkoosto 7998 ərkəte kamtarsan baina. Ərkətiin toogoor abça yzebel byke kolkoosuudiin 15,6% komuuna, 78,2% arteel, 4,7% toozo bolno. Azaliin byridkel temdeglel tukai todorkoi medee ogto ygii baina. Iime deerees tus aimag dotor, kolkoosuuduudiigi emkidkel ba aza akuin talaar bekizyylke jabadaliigi ylemzeken çukalaçalka zuuraa, yiledberiiin talaar beki sain arteeluudiigi komuuna bolgoko jabadal çukala gebel zokino. Uçarani Alairiin aimag bolbol jərə manai rispyyblig dotor ali bykii aza akuin talaar urid jabaza baisan aimag mən ba deede şatiin kolkoosuud (komuunanuud) tus aimag dotor 15,6% baikadani arteelnud 78,2% baina.

Bookonii aimag dotor 88,3% kamtiin azalda oroson, 10 komuuna, 97 arteel, 8 toozo—kamta 85 kolkoosuudta 4975 ərkəte ail kamtarsan baina. Ərkətiin toogoor abça yzebel byke kolkoosuudiin—41,9% komuuna, 47,6% arteel, 4,7% toozo bolno. Azaliin byridkel temdeglel tukai mən medee ygii baina. Bookonii kolkosuud bolbol bişe aimaguudiin kolkoosuudaas jikenkidee tomonuud (dunda toogoor kolkoos bykenii 58,5 ərkətə) ba şatiin tencyyrieer çigi kangaltai baibaçigi azal emkidkeliin talaar jikenkidee zadagai calagar, angiiin daisan etegeed oloor şurgasan deerees ene ziliin tariaa beledkelde jikenkidee osoldoson baina. Tere tula tus aimag dotor kolkoosuudiin çanariigi nen ylemze saizaruulka ton çukala azai.

Ekired—ʙulagadiin aimag dotor 72,5% kamtiin azalda oroson, 38 komuuna, 141 arteel, 16 toozo—kamta 195 kolkoosto 6554 ərkətə ail kamtarsan baina. Ərketiin toogoor bol 34,5% komuuna, 61.1% arteel, 3,6% toozo bolno. Kolkoosuudani jike təleb zizeg (dunda . toogoor kolkoos bykende 33,6 ərkətə kyrtene).

Tynkenii aimag dotor 71,8% kamtiin azalda oroson, 16 komuuna 81 arteel, 33 toozo—kamta 130 kolkoosuudta 3786 ərkə ail kamtarsan baina. Ərkətiin toogoor bol, 28,9% komuuna, 78,3% arteel, 2,9% toozo bolno **Kolkoosuudani ton zizeg**, dunda toogoor kolkoos bykende 29,1 ərkətə ba ilangajaa toozuudiigi abça yzebel dunda toogoor toozo bykenii 3,3 ərkətə kyrtene (kamta 33 toozodo 109 ərkətə). Iime zizeg toozuud bolbol yiledberiiin talaar jamar çigi yre ygii, karin garza jiketei baika tula kolkoosuudiigi ilangajaa toozuudiigi tomodkoko jabadaliigi çukalaçalka keregtei. Azaliin byridkel temdegleliin talaar tus aimag dotor mən jike koino 76,9% byridkesen baina.

Bargazanii aimag dotor 74,7% kamtiin azalda oroson, 14 komuuna, 25 arteel, 64 toozo, 12 yiledberiiin kolkoos—kamtadaa 115 kolkoosuudta 4978 ərkətə ail kamtarsan baina. Ərkətiin toogoor bol 28,0% komuuna, 18,7 proc. arteel, 45,0 proc. toozo, 8,2 proc. yiledberiiin kolkoos bolno. Enyyn deerees medekede Bargazanii aimag bolbol kamtiin azaliin gol tələbiini odoo yjede **arteel** bolno gesen nam ba zasagiin gazariin zaabariigi ton jike zabkaruulsan baina. Kamtiin azalbaiguulgiin odoogiin gol tələb bolko arteeliigi keregseegee ygiini ilerkei tula—ene gol dutamagiigi darui zasaka ton çukala azai.

Deede-Ydiin aimag dotor 66,4 proc. kamtiin azalda oroson, 23 komuuna, 91 arteel, 82 toozo—kamta 196 kolkoosuudta 7429 ərkətə ail kamtarsan baina. Ərkətiin toogoor abça yzebel: 15,6 proc. komuuna, 47,7 proc. arteel, 36,7 proc. toozo bolko azai. Azaliin too byridkəliin talaar zigşyyritei geegdeze jabana, araikan 51,1 proc. azaliin debterte temdeglegdesen baina.

Kaʙaanii aimag dotor 60,1 proc. kamtiin azalda oroson baina. Ene bolbol byke rispyyblig dotor kamtiin azalbaiguulgiin talaar kozomdozo jabasan aimag mən. Tus aimag dotor 9 komuuna, 93 arteel, 8 toozo, 7 yiledberiiin kolkoos—kamta 117 kolkoosuudta 3872 ərkətə ail kamtarsan baina. Ərkətiin toogoor abça. yzebel: 10,5 proc. komuuna, 79,8 proc. arteel, 4,4 proc. toozo, 5,2 proc. yiledberiiin kolkoosuud. Toozuudiini zizegyyd baina (8 toozodo 172 ərkətə).

Mukarşiʙeriin aimag dotor 62,2% kamtiin azalda oroson, 16 komuuna, 81 arteel, 8 toozo—kamta 105 kolkoosuudta 3320 ərkətə ail kamtarsan baina. Ərkətiin toogoor bol 19,4% komuuna, 74,4% arteel, 6,0% toozo bolno. Tus aimag dotor kolkoosuudani baganuud, ilangajaa arteeluud (dunda toogoor arteel bykenii 30,5 ərkətə kyrtene). Tyynees gadana udaridalgiin talaar ton muu ba zarim somon toskonuudta (Bodonguud, cuulga) 90—95% kamtiin azalda oroson baikada, zarim somon toskonuudta (konkoio Nikoolske) 1—2% kamtiin azalda oroson baina. Ene bolbol tus aimagiin udaridaka gazaruudaas somon toskonuudta ilgabaritaigaar kətəlbərilkə jabadal ygii baisaniigi ileryylne.

Kiaagtiin aimag dotor 75,8% kamtiin azalda oroson, komuuna 88, arteel, 47 toozo—kamta 136 kolkoosuudta 5735 ərkətə ail kamtarsan baina. Ərkətiin toogoor bol 3,5% komuuna, 67'8% arteel, 26,7% toozo bolno. Enyyn deerees medekede Kiaagtiin aimag dotor gancakan komuunatai baina. Tyynees gadana Ariin Bulag geke zergiin jike jike toskonuudta nege çigi kolkoos ygii baidag uçaruud mən baika juma. Azaliin too byridkeliin talaar çigi ton muu baina 77,2% temdeglegdesen azai.

Zakaaminii aimag dotor 72,4% kamtiin azalda oroson, 2 komuuna, 58 arteel, 12 toozo—kamta 72 kolkoosuudta 2740 ərkətə ail kamtarsan baina. Ərkətiin toogoor bol 4,2% komuuna, 82,9% arteel, 12,7% toozo bolno. Azal kədməri byridkeke talaar ton sula baina. 51,3 azaliin debterte temdeglegdesen baina.

Selengiin aimag dotor 83,0% kamtiin azalda oroson, 19 komuuna, 137 arteel, 27 toozo—kamta 183 kolkoosuudta 9408 ərkətə ail kamtar san baina. Ərkətiin toogoor bol 21,0% komuuna, 72,7% arteel, 6,3% toozo baina. Toozonuudiini ton zizegyyd (dunda toogoor toozo bykenii 22,2 ərkətə bolno).

Koriin aimag dotor 83,3% kamtiin azalda oroson, 21 komuuna, 64 arteel, 18 toozo—kamta 103 kolkoosuudta 4987 ərkətə ail kamtarsan baina. Ərkətiin toogoor—27,8% komuuna, 55,9% arteel, 16,2% toozo bolno. Azal kədməriiin byridkeliin talaar 63,9% temdeglegdesen baina.

Jaruuniin aimag dotor 65,4% kamtiin azalda oroson, 5 komuuna, 27 arteel, 9 toozo—kamta 41 kolkoosuudta 1692 ərkətə ail kamtarsan baina. Ərkətiin toogoor 15,4% komuuna, 72,3% arteel, 12,5% toozo bolno. Azaliin too byridkel ton sula.

Agiin aimag dotor 72,0% kamtiin azalda oroson, 22 komuuna, 63 arteel, 40 toozo—kamta 123 kolkoosuudta 5612 ərkətə ail kamtarsan, edenees ərkətiin toogoor ilgabal 23,5% komuuna, 50,5 proc arteel,25,9 proc toozo baina. Ilangajaa kolkoosuudiin kədməriiin çanar bagagebel zokino.

Bauuntiin aimag dotor 3 arteel ba 1 toozo—kamta 60 ərkətə ail kamtarsan baina.

Deede yde kotodo 1 arteelda 17 ərkətə ail kamtarsan—iime baina.

Ene toonuud bolbol ene ziliin janvaariiin 15 nii medeegeer zaagdasan baina. Kamtiin azaluudiin toogiin talaar jamar aimagta ail zerge kəgzəzə baisaniigi yzyylze, ali bykii dutagdaluudiigi şuud zasaza, ilangajaa kooson toogiin koinoos eremelzeke bişe,toogi-çanarta şilzeryylen, kamtiin azaluudiin dotoriin emki ba aza akui bykeniigi tuiliin jike saizaruulkiigi çarmaiin oroldozo, tyynii yndesen deere ygiitei dunda əmçiin azaltaniigi kolkoosuudta elsyylen oruulka çukala baina. Ene 1932 onii syyl kyrtel manai rispyyblig dotor 80 proc kamtiin azalda oroson baika josotoi gesen pleenymiin togtooliigi gyicedkeke zuuraa çanariin talaar erkim zişee kyrtel bekizyylkiigi çukalaçalka zailaşa ygii azai.

Maarkas-Leeninii tiooriiigi şudalaka keregte ʙeerənkii yzeliigi ʙuta cokiko

Maarkas—Leeninii tiooriiigi şudalaka kereg bolbol manai namiin ba komsomooliin emkinyydiin gol çukala zorilgo mən geze odoo yjede tuiliin erçemteigeer jabuulagdaza baisan bolbo çigi Selengiin aimagiin doodo talada eneni aikabtar muu jabaza baina. Nam komsomooliin yyryyd bol ene kədəlməriigi bolşoviig josoor idebkeiti jabuulkiin orondo karin tuiliin beerənkiigeer kandaza, oiçooko keregseeke ygii ba j o s o n tədiikoirogoor jabuulka bolon zoriuuta tasalduulasan çigi uçaruudali olon yzegdeze baina.

Zişeelbel: Selengiin doodo tala zagastai, zargalanta ba orongiin somonuudta kamta 7 yyryyd 100 tukai geşyydtei baina. Namiin bolbosoroliin surguuliiin foormonuudiini; namiin orologço geşyydiin surguuli, namiin ekin surguuli, ulas təriin biçegte suralcaka dəkərig, maarkas—Leeninii surtal şudalaka dəkəriig ba komsomooliin surguulinuud geke zerge baina. Ede surguulinuud bol tuskaita edərtəə keçeelee tasaldaa ygii jabuuldag ygii. **Orongiin somonii namiin surguuliigi kətələgçə Cedenii gedegi uul kədəlmərəəseni çoləəlezə, pooşto çereke alban da tumilasan aadla, tyynii orondo kyniigi oloson ygii, tyynde noriuuta saad kiisen mete baina.**

Zargalantiin somonii namiin bolbosorol beerənkii josoor jabaza baina; surguuliigi kətələgçə nək. Bambaariin gedeg keçeelee jamar çigi beledkel ygii jabuulba Enyyn deerees, baruunii, „zyynii“ beerənkiin yndesiini olzo jadaba. Gadana surguulidaa jabadag ygii geşyydte jamar çigi kemzee abasan ygii, byke kədəlməriigəə zadagairuulsan baina.

Olonki surguulinuudta bolbol tiooriiigi bodoto kədəlməritei kolboko jabadal tun sula baina. Namiin bolbosoroliin keregte tokiooldozo baisan ede bykii alduu dutuu zyilyydiigi byrimesen zasaza, beerənkiiçyydte zokiko kemzee abça, enyynees koişo daiçalan jabuulkiin tələə byke sanal bodol kanduulka ba kyçe çadalaa elsyyleke tuiliin çukala.

Ynenii brigaada: Naiguur—Ceren.

Jaapoonii ykerbuunii aman Şankai teeşe karuulagdaba

Şankaigi ezelkiin ʙeledkel jaʙuulagdaza ʙaina

Admiraal Şiozaaviin ultimaatum-zanalta

Şankai, 27 (T). Kitadiin usan dotor japoonii usan ceregiigi zakirza baisan admiraal Şiozaava gedeg Şankai kotiin kitagiin zasagta ultimaatum (zanaltiin biçeg) əgzəi. Tere ultimaatum dotoroo japoonii koonsuuliin kiisen eriltiigi dyyren təgəldər dyyrgelte bolgokiigi zakirba. Mən koonsuulani Şankai kotodo boi bykii japoondo esergyy emkinyydiigi taraan butargakiin erilte) kiisen baigaa.

Ultimaatum dotoroo medyylkeni: kerbejee kiisen eriltenyydiigi dyyrgeke jum bolni japoonii erke medeliigi kamagaalakiin „eris kemzeenyydiigi“ abana. Kitadiin zasagta barisan ultimaatumaar daşaramduulan japoonii ceregiin cydnoo—ongoco Şankaida buuka beze geze kylieegdene.

Şankai koto teeşe ceregiin kyçe jaʙuulagdaʙa

Tokioo, 27 (T). Japoonii usan ceregiin zasaguud Şankai teeşe nege kreiser, nege avionoosec yistrebiitel ba dalain jabagan ceregyydiigi ilgebe Mənəə yjede Şankaida japoonii 4 sydno ongoco zogsood baina. Şankai teeşe jabuulka gesen nege kreiser ba 12 istrebiitel beledkeliingee kədməri dyyrgeed belen bolood baina.

* * *

Şankai, 29 (T). 10 istrebiiteltei kreiser Şankaida jirebe. Mən kəndə artileeri ba pylimiottoi 500 ceregyyd buulgagdaba. Kerbee japoondo esergyy jabuulgiigi usadkakiin tukai kitadiin zasagtai ebeer kəərəldəzə çadagdaka ygii jum bolni japoonii ceregyyd Şankai kotiin kitad kazuugi medeldee abaad, Gomindaanii təb zurgaanuud, kitadiin municipaliteed ba arsenaal geke zergiin gazaruudiigi ezelne geze japoonii ceregiin zasadaas medyylbe.

Japoonii ceregiin zasag „Şankai ezelegdene“ geʙe

Tokioo, 29 (T). 17 sydnoo—ongocotoi japoonii usan ceregiin eskaadriin Şankaida jiresenii syyleer tus kotodo suuza baigaa japoonii zinkini elçen said kitadiin zasagta ultimaatum—zanalta biçeg bariba. Kitadiin zasag Naankin kotodo bekizyylge kiize baina. Naankinda suuza japoonii elçen said kamuuna gedeg Naankinda baisan bykii japoonii erketedte tus kotoos zailakiigi zəbşəən duridkaba.

Syyliin cagta

Loondon, 29(T). Enedkegees abtasan medeegiia josoor: Akmedobaadiin şadarki Bkaandarda bolson syrte zagsaal bolbol tus nutagta baigaa tyrmiigi ezelze kaaltatai baigçadiigi çələələəd tus tyrmiigi şataazai. Mən Akmedobaada şadar syrte zagsaalçad poliiciin bairiigi galdazai:

* * *

Tokioo, 29(T). Generaal Maa gedegiin 1500 selmetei morini ceregyyd Cicikaarta buuba.

* * *

Niy-Iork, 29(T) Leeninii nəgçəsəər 8 zil bolsonii uçaraa Niy-Iork kotodo miitinge bolzo 15 mingan kyn kabaadaba. Kabaadagçadiin batalsan togtool dotor zəbləltə ulas ba kitadiin zəbləlyydiigi kamagaalka negen sanal əgzəi. Mən bişe bişe kotonuudta olon tymenii miitengenyyd bolbo.

* * *

Loondon, 29(T). Deili Geraaldiin medegiin josoor Fraanca ulasiin kotiin azalçan aradiin 50 kubini azalkədəlməri ygii baina. Ugta azal ygii zoni tus soninii baicaamzara nege milijoon ba zarimdaa azaltai zarimdaa azalgyi zoni gurba milijoon.

В.-Удинск, тип. БЕИ изд. 45 тираж 3800 Бурлит №399